

Auditorii pun sub semnul întrebării abordarea UE bazată pe dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității

Programul LEADER, politica ascendentă și participativă a UE în domeniul dezvoltării rurale, și dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității au facilitat implicarea locală, însă beneficiile suplimentare nu sunt încă suficient demonstrate, arată un raport publicat miercuri de Curtea de Conturi Europeană.

LEADER este abordarea participativă și ascendentă a UE prin care se urmărește implicarea comunităților locale în dezvoltarea de proiecte și în procesele decizionale. Această abordare antrenează costuri și riscuri suplimentare în comparație cu programele generale (bazate pe o abordare descendentă) de cheltuieli ale UE.

Curtea de Conturi Europeană a examinat dacă abordarea LEADER a adus beneficii care justificau costurile și riscurile sale suplimentare și a analizat situația acțiunilor întreprinse în urma raportului special pe care l-a publicat pe această temă în 2010. S-a constatat că, după mai mult de un deceniu, au avut loc îmbunătățiri în unele domenii și că abordarea LEADER facilitează implicarea locală. Există însă în continuare puține dovezi care demonstrează că beneficiile depășesc costurile și riscurile conexe. Curtea recomandă Comisiei să evalueze în mod cuprinzător costurile și beneficiile aduse de LEADER și să analizeze abordarea privind dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității.

"Abordarea LEADER a fost concepută cu un scop laudabil: să înlesnească implicarea și autonomizarea la nivel local în beneficiul zonelor rurale din UE", a declarat Eva Lindström, membră a Curții responsabile de audit. "Sunt antrenate astfel costuri și riscuri suplimentare, care s-ar putea justifica dacă abordarea ar aduce beneficii suplimentare în comparație cu alte tipuri de programe de cheltuieli ale UE. Din păcate, auditorii nu au identificat dovezi palpabile care să confirme acest lucru: multe dintre proiectele pe care le-au examinat ar fi putut fi finanțate la un cost mai mic din alte fonduri ale UE", a adăugat Eva Lindström.

Auditorii recunosc că LEADER tinde să faciliteze implicarea locală. Totuși, grupurile de acțiune locală sunt adesea nereprezentative, prezenta femeilor și a tinerilor în cadrul lor continuând să fie doar una marginală. Abordarea participativă a LEADER antrenează costuri administrative și de funcționare ridicate. Acestea se referă, printre altele, la activități de implicare a comunității locale și de sprijinire a solicitanților și presupun cerințe administrative suplimentare în comparație cu programe generale de cheltuieli.

Conform Comisiei Europene, aceste costuri se ridicau la peste un miliard de euro (un sfert din cheltuielile totale) la sfârșitul anului 2020. Potrivit auditorilor, procesele de depunere a cererilor și de aprobare a proiectelor, care pot implica un număr de până la opt etape, continuă să fie prea complicate și prea îndelungate. Drept urmare, statele membre efectuaseră plăți doar pentru 39% din proiecte iar un stat membru (Slovacia) nu efectuase nicio plată pentru niciun proiect.

În raportul lor, auditorii atrag atenția și asupra modului în care este utilizată finanțarea. În unele țări membre ale UE, cum ar fi Germania, banii utilizați prin LEADER sau prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității acopera proiecte care, de regulă, sunt sarcini statutare ce trebuie îndeplinite de autoritățile naționale, regionale sau municipale, cum ar fi cele legate de drumuri rurale, iluminat stradal în sate sau grădinite. În plus, proiectele sprijinite, vizând de exemplu achiziția de tractoare pentru fermieri, ar putea fi uneori abordate mai bine și în mod mai precis prin măsuri de dezvoltare rurală care nu fac parte din LEADER, precum și prin intermediul altor programe de cheltuieli ale UE.

Pe ansamblu, auditorii concluzionează că există puține dovezi care să sugereze că beneficiile suplimentare aduse

de LEADER justifica costurile acestei abordari în comparatie cu alte tipuri de finantare. Comisia Europeana este în curs de a examina relevanta, eficacitatea, eficienta, coerenta si valoarea adaugata ale LEADER, dar evaluarea rezultata în urma acestei examinari va fi publicata cel mai devreme anul viitor. Având în vedere costurile si riscurile suplimentare implicate, precum si lipsa în continuare a unor beneficii demonstrabile, Curtea de Conturi Europeana face apel la o reevaluare temeinica si aprofundata a abordarii privind LEADER si dezvoltarea locala plasata sub responsabilitatea comunitatii.